СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 214. Джерзі Ситі, Н. Дж., понеділок, 14-го вересня 1936. — VOL. XLIV. No. 214. Jersey City, N. J., Monday, September 14, 1936. THREE CENTS

РУЗВЕЛТ ЗА КРАЩИЙ РОЗДІЛ ПРИХОДУ

ВАШИНҐТОН. — Відкриваючи „світовий конґрес сили", президент Рузвелт звернув у своїй промові увагу на потребу реорганізації економічного життя краю. Перед Америкою стоїть питання добитися дозрілої господарки. Край мусить піднести життєву стопу для всього населення краю. Край уже добився високої продуктивности праці, а тепер іще має розумно й широко розділити приходи. Тоді Америка зможе зажити буйним життям.

По своїй промові президент покрутив ключем на електричнім механізмі і від цього пішли в рух машини електровні на Болдер Дем, у стейті Невада. Радієві прилади переслали до Вашингтону голос машинерії та води, й приявні на конґресі гості могли чути ці голоси.

На „світовий конґрес сили", що має займатися передовсім питанням витворювання сили для порушування машинерії, приїхали представники 53 держав. Учасники конґресу порушили теж інші економічні питання та піднесли проєкт скликання конференції великих держав для вирівнання торговельних непорозумінь.

ВИБОРЧА КАМПАНІЯ.

ПОРТЛЕНД (Мейн). — Сюди приїхав уже спеціяльним поїздом ґубернатор Канзасу Ландон, щоб виголосити в цій околиці низку виборчих промов. У своїй розмові з ґазетярами Ландон запевнив, що він думає в цих промовах звертати увагу на потреби „пересічного чоловіка".

У своїй промові у Порт... звернув увагу на справу відношення уряду до бизнесу та виступав проти адміністрації Рузвелта за її вмішування в бизнес.

ПРОҐРЕСИСТИ ЛУЧАТЬСЯ ДЛЯ ДОПОМОГИ РУЗВЕЛТОВІ.

ШІКАҐО. — Тут відбулася так звана краєва конференція поступовців. Головною ціллю цієї конференції була орґанізація за вибір президентом Рузвелта. Конференція постановила створити постійну проґресивну орґанізацію, на чолі котрої поставлено сенатора Ля Фолета з Висконсину.

Конференція ухвалила низку засад, в котрих кажеться, що головним спірним питанням при цьогорічних виборах є спір між назадниками, що стоять за задержання далі всеї економічної сили в руках тих, що її тепер мають, та тими, що хотілиб маєтки поширити на ширші круги населення. З обох напрямків політичних представників надію на вибір мають Ландон, як представник назадницької течії, та Рузвелт, як представник поступової течії. Тому конференція заявляється за поновний вибір президентом Рузвелта.

ВІДКРИЛИ СПОСІБ РОБЛЕННЯ ПОЖИВИ З ТРАЧИННЯ.

КЕЙМБРИДЖ (Месечусетс). — На конференції вчених і артистів, зібраній з нагоди 300-ліття Гарвардського університету, виступав з рефератом німецький учений, Фрідріх Берґіюс, котрий свого часу дістав нагороду Нобля за відкриття способу переміни вугля на нафту й газоліну.

Берґіюс у своїм рефераті подав слухачам до відома своє дальше відкриття, а саме процес перероблювання деревного трачиння на поживу. Преleґент говорив, що вироблена ним з трачиння пожива має всі хемічні складники, потрібні людині до вдержання себе при життю.

ЕЛЕКТРИКА ПОМАГАЄ НА НЕВРАЛЬҐІЮ.

НЮ ЙОРК. — На „Американськім Конґресі Фізичної Терапії" прочитав один лікар реферат про своє відкриття, що електрика лікує невральґічні болі лиця.

Інший лікар прочитав реферат про вплив холодних і теплих напитків на величину тіл. Він переконався, що від холодного напитку руки й ноги зменшують свою величину, а від теплого напитку, наприклад чарки кави, збільшуються в розмірі. Це відкриття, запевняв преleґент, стане основою пошукування ліків проти ріжних недуг, головно простуди.

САБОТАЖ У ДОКАХ ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ.

НЮ ЙОРК. — Федеральний уряд відкрив саботаж у доках воєнної фльоти в Брукліні. Саботаж відкрито, коли в доках зчинився пожар. Показалося, що хтось забив цвях в електричні проводи та спричинив коротке електричне зіпняття, а за тим пожар.

ПОЄДИНОК ПОСЛІВ.

Між сенаторами Лусіїо Де Ля Пена та Хосе Мануель Касанова у Гавані, Куба, прийшло до поєдинку. Билися кавалерійськими шаблями. Оба були легко ранені. Закон Куби забороняє поєдинок, але законодавці мають посольську недоторкальність.

ЯК ЖИВУТЬ ДОСТОЙНИКИ.

Про це згадує „Львовскі Дзєннік Народови", який подає замітку, що бувший премієр і міністер освіти Єнджеєвич підтримує туристику не тільки з аматорства. Як президент Ліґи прихильників туристики бере він ненайгіршу платню, бо аж 2½ тисячі злотих місячно. З такими грішми можна дивитись на світ згори, навіть не вилізаючи на гори.

КІНДЕР, КІХЕ, КІРХЕ.

Таку засаду проводять німці супроти німецького жіноцтва. В останньому часі німецький уряд рішив усунути жінок від судівництва.

ПРИМУСОВИЙ ПЕРЕСТАНОК.

В околицях Мінхену перейшла страшна буря, що спричинила великі шкоди. Буря перевернула пять возів пасажирського поїзду, причім кількох пасажирів поранило. Шість возів мандрівного цирку буря викинула на поле. Вози поломились і кілька осіб з циркового персоналу тяжко поранили.

ДІТИ БЕЗ БАТЬКІВ.

У Голяндії досі існує закон, що коли хтось хоче взяти до себе на постійне виховання чужу дитину, то мусить вихати до Анґлії, Франції або Бельгії, щоб її там адоптувати. Рікрічно адоптують голяндські родини з пів сотні французьких і пів сотні анґлійських дітей. Діти, згідно з законом, залишаються до повнолітности громадянами тої держави, де їх адоптують. Це спричинює великі клопоти і тепер Анґлія не хоче дозволити голяндцям вивозити адоптовані діти, щоб не попадати у конфлікт із голяндською владою. Бездітні голяндці, що радо беруть приймаків, хотять ужити заходів, щоб голяндський уряд змінив старий закон.

КОРОНА НА МІРУ.

Анґлійський король Едвард VIII. і на далі залишився елеґантом. він не хоче коронуватися в старій короні, що трохи на його голову завелика, і тому дав її переробити. Також королівські клейноди будуть відчищені та відновлені. Тому, що вони представляють незмірні багатства, їх відослали до вжиття до Ґлеєов до ювиліра Конеля літаком під спеціяльною ескортою.

ВСЬОМУ ВИННІ ЗАЛОЗИ.

Сер Вальтер Бравн, професор університету в Кеймбридж, видав велику працю про вплив залоз на здоровля, на характер і вдачу. Є такі залози, що спричинюють утому, мелянхолію, навіть божевілля, інші рішають про те, що людина має нахил до крадіжу, брехні або піяцтва.

ЖУРНАЛІСТА ЗАСУДИЛИ НА ДОСМЕРТНУ ВЯЗНИЦЮ, БО НЕ ВМІВ МОВЧАТИ.

Таке стрінуло німецького журналіста Швердтфеґера за те, що за гроші зрадив закордонним журналістам секретні інформації, що їх німецька преса дістає щоденно від ріжних державних урядів. Швердтфеґер є сином німецького ґенерала і мабуть тільки тому не засудили його на смерть.

„РУСКИЙ ЗАКОН КАК ДИШЛО, КУДА ПОВЕРНУЛ, ТУДА І ВИШЛО".

Так говорили в Росії за царських часів, але й тепер не ліпше. Мало того, ніхто не знає в Советах, чи те, що вчора було добре, сьогодні не контрреволюційне. Люди бояться своєї тіни і не вірять один одному та до всього ставляться з недовірям. Редактор часопису „Сталін" дістав телеґрафічно проєкт нової конституції. В редакції не могли вирішити: друкувати в часописі, чи ні? Рішили підождати. Коли врешті редактор хотів видрукувати проєкт конституції, йому сказали, що таке спізнення може зробити погане враження. Тоді редактор, щоб рятувати ситуацію та нікому не наразитись, купив у другій редакції відбитки проєкту конституції та післав у своїм часописі як безплатний додаток.

ЗМУЧИЛИСЯ ПАРАДАМИ.

В Советах усе роблять на приказ. І який приказ не прийшов би з центра, місцеві достойники „зі шкіри лізуть", щоб урятувати свою шкіру. Про такі випадки оповідають самі советські часописи: На спортовій параді в Нижнім Новгороді було в поході 45 тисяч учасників. Така відомість, подана офіційно, показалась неймовірна і при провірці виявилося, що величезна більшість змобілізовані на параду юрби нічого спільного зі спортом не має. У тім самім Нижнім Новгороді управа фізкультури дістала приказ змобілізувати тисячу ситківкарів. Розуміється їх змобілізували, хоч ні один із них поняття не має про гру в ситківку. Та мобілізація перейшла на цей раз легко, бо змобілізовані дістали білі штани і сорочинки до ситківки. Тепер вони дуже вдоволені, бо в ситківку не ґрають, зате мають у чім парадувати вечорами по місті. Старші робітники нарікають на ці безконечні паради і кажуть, що вже втомилися ними.

СТУДЕНТАМ НЕ МОЖНА МІШАТИСЯ ДО ПОЛІТИКИ.

Такий проєкт закону випрацювали в Румунії. Закон забороняє політичну пропаґанду серед студентської молоді, студенти не можуть брати активної участи в політичних зібраннях окремих партій. Закон передбачає також гострі кари за непослух супроти рішень, які їх видає наукова влада.

САМОСУД НА СЕЛІ.

В селі Ситків у центральній Польщі зловили селяни злодія. Підчас погоні за ним злодій зранив одного селянина револьвером. Це так роздратувало інших, що юрба з 200 осіб убила злодія патиками і камінням.

„ШКІЛЬНІ СТРАЙКИ".

Родичі дітей у Піксків, Ню Йорк, що мають ходити до школи „Вен Кортлендсвил" постановили не посилати своїх дітей до школи, бо, мовляв, дітям задалеко ходити.

У місті Йонкерс, Ню Йорк, деякі родичі задержали діти вдома, поки шкільна влада не постарається перевозити дітей омнібусами.

ЯК ЗАРОБЛЯЮТЬ РОБІТНИКИ В ПОЛЬЩІ.

Головний Статистичний Уряд у Варшаві ствердив, що пересічний заробіток за годину робітника-мужчини у фабричному промислі є найменший у станиславівському й новгородському воєвідстві, бо тільки 35 сот., у волинському 36 сот., в тернопільському й поліському 43 сот. Зате в Варшаві він є 1.02 зл., на Шлеську 63 сот., а в лодзькому воєв. 75 сот. Те саме відношення є й з зарібками робітниць, хлопців і дівчат.

ЗАТРОЄНІ КЕРНИЦІ В СТАНИСЛАВОВІ.

У Станиславові було в останніх часах кілька випадків затроєння рибами, каляфіорами, а то й водою. Досліди води в деяких керницях виказали, що вода в них у великім відсотку затроєна і нездорова.

І КОЛОМИЯ МАЄ СЕНЗАЦІЮ.

Під крамницею ювиліра Фарштайна підкопалися злодії, розпороли оґнетривку касу та забрали біжутерію на кільканадцять тисяч зл. Докладно не можна устійнити шкоди, бо власника нема в Коломиї. Видно по роботі, що крадіжу доконали „специ", такі, що з якоїсь столиці виїхали на гостинні виступи.

ЦІКАВА РОЗВЯЗКА ЖИДІВСЬКОЇ ПРОБЛЕМИ.

Існує в Варшаві таке товариство, що називається „Спільне Товариство Культура і Праця", що в його проводі є якась Марія Шибінська. Це товариство чекало два роки на затвердження статуту і коли врешті дочекалось, почало свою діяльність від проєкту управильнення жидівської справи. Делеґація названого товариства вручила в державнім комісаріяті міста Варшави меморіял, де стверджує, що єдиною розвязкою жидівської справи в Польщі є охрестити всіх рабінів, які зі свого боку потягнуть за собою своїх одновірців. Як бачимо, згадане товариство стоїть на високому рівні щодо умового розвитку своїх членів. Недурно чекали два роки на дозвіл, щоби почати свою діяльність.

ТРАГІЧНА ПРОГУЛЬКА АМЕРИКАНСЬКОГО СТУДЕНТА.

Два брати Мельвіль з Ню Йорку, що відбували прогульку по Европі, опинилися в Варшаві та замешкали в готелі „Польонія". Один із них пішов на забаву, з якої вернувся трохи підпитий. Щоб охолодитися, вийшов на бальокі і, перехилившись, утратив рівновагу та впав із пятого поверху і згинув на місці. Про випадок повідомили телеґрафічно родичів померлого.

ПРИҐРАВКИ ДО БІЛЬШИХ ПОДІЙ

НІРЕМБЕРҐ. — На конґресі ґітлерівської партії в Ніремберґу виголосили чергові промови: німка Шольц-Клінк, Райшле, Ґільґенфельд, як теж виголосив серед мальовничих світляних декорацій іще одну промову сам Ґітлер. Всі промови були знову звернені проти большевизму й жидівства. З другого боку вони підносили здобутки націонал-соціялістичного режиму. Пані Шольц-Клінк доказувала, що через надмірну еманципацію жінки в Советах багато втратили. Бо, діставши повні права в суспільно-економічному життю, жінки в Советах рівночасно були змушені нести ті самі тягарі, що мужчини. Жінки мусять служити у війську, мусять працювати тяжко по фабриках. 52% жінок у Советах працюють по копальнях і каменоломах та в деревляних і залізних фабриках. А через легкі розводи, як теж через дозвіл зганяти плід, послаблено цілком основи родини. У висліді жінка в Советах стала перемучена, хвора й у високому відсотку бездітна. Щоб рятувати цей поганий стан, советський уряд мусів сам відкликувати свої реформи й повертатись до старих засад. „Це — говорила пані Шольц-Клінк — є клясичним прикладом, як большевицькі доктрини висміюють самі себе". Ґітлер у своїй промові ще раз підкреслював миролюбність німецького народу. Райшле дав доклад про „безпощадний визиск советського хліборобства в користь кліки жидівських ґалапасів", а Ґільґенфельд дав доклад про табуни й тяжкий стан непраявних дітей, що заповнюють нині вулиці советських міст. У своїх промовах бесідники не числилися зо словами й на адресу большевицьких достойників кидали образливі слова.

БОЛЬШЕВИКИ ВІДПОВІДАЮТЬ.

МОСКВА. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" доносить з Москви, що большевики почали відплачуватись німецьким лідерам за їх промови в Ніремберґу подібною монетою. Кореспондент навіть каже, що притім большевицькі часописи вживають таких виразів, яких не можна повторити в американському пристойному часописі. „Правда" пише, що „д-р Ґебельс хотів скріпити вонючі помиї своєї промови якимись фактами. Це зроблено по просту: він узяв їх з німецького життя. Голод загалу, гнет робітників, оплаканий стан наростаючих поколінь — узяв зо страшної дійсности фашистівської Німеччини і приписав советській Росії".

ВИСИЛАЮТЬ УКРАЇНЦІВ З КИЄВА.

ЛОНДОН. — Лондонський часопис „Дейлі Експрес" доносить, що советська поліція арештувала в Києві 300 осіб, яких підозрівала у звязках з заговірниками на Сталіна. Без ніякого судового переслухання їх усіх вислано на Сибір. Той сам часопис також доносить, що в Москві на гріб Леніна хтось положив вінок з написом: „В память старих комуністичних борців, Зіновієва й Каменєва". У звязку з цим советська поліція арештувала 11 осіб.

НАПРУЖЕННЯ В СОВЕТАХ.

БЕРЛІН. — Тут доносять, що в Советах запанувало велике напруження і поденервування. Військові ґарнізони Москви й Ленінграду скріплені. В Кронштаді скупчена ціла балтійська фльота. Серед населення хтось розкидає масово летючки в яких говориться, що Сталін є зрадником революції. „Боріться за Троцького. Смерть Сталінові й Ворошилову!" — говорять розкидки. В Ленінграді арештовано трьох червоних командирів корпусів, між ними брата маршала Тухачевського. Сам премієр В. М. Молотов під домашнім арештом.

ЗАБОРОНЯЮТЬ НАРОДНІЙ ГИМН.

ЛЬВІВ. — В читальні „Просвіти" в Селі Миклашеві відбувалася забава дитячого садку. Забава проходила надзвичайно гарно серед безжурного настрою наших наймолодших. Під проводом провідниці садку, пані Олі Палажіївної, діти вивели низку танків, ігор та забав. Присутні нагороджували кожний їх виступ рясними оплесками. На закінчення зібрана публика почала співати національний гимн „Ще не вмерла Україна". Ледви пронеслися перші слова гимну, як присутній на салі поліцай, Фудалі, зверещав: „Прошен не сьпевацьо, теґо не било в проґраме". З цими словами він кинувся між присутніх, стараючись їх стерроризувати. На салі зчинився рух, діти почали плакати. Приявні старші гості не дали себе застрашити і гимн докінчили.

БОМБАРДУЮТЬ САН СЕБАСТІЯН.

САН СЕБАСТІЯН. — Місто знаходиться під тяжкою канонадою революційних військ. Ґенерал революційних військ, Моля, видав був заклик до населення Сан Себастіяну, як теж до його оборонних червоних відділів, щоб вони піддалися впродовж 48 годин. В противнім випадку він місто збомбардує. Колиж червоні не піддались, його війська справді розпочали канонаду.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of tl Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БОРОТЬБА ІНТЕРЕСІВ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Словацький двотижневик "Slovak v Amerike" приніс недавно тому статтю під наголовком **Autonomia Podkarpatskej Rusi**, що з словацького боку змальовує політичну драму, яка розігрується у цій части України, що якраз тепер стає предметом міжнародніх торгів.

Стаття замітна тим, що змальовує суперечність інтересів ріжних чинників, заінтересованих у закарпатській Україні.

Природньо, найбільше в долі країни заінтересовані українці. Вони вважають цей край за сутню частину України. Українська ідея в своїй консеквенції веде до створення української держави, що має обєднати краї, захоплені тепер Росією, Польщею, Румунією й Чехією. Зо становища цього ідеалу закарпатська Україна це „Україна іррідента", Україна невикуплена.

Цей ідеал у своїй консеквенції доводить до опозиції проти українців з боку Чехії, Румунії, Польщі й Москви.

Москалі займають до нього спеціяльне становище. Московські націоналісти не можуть бачити ратунку для себе в теперішній російській державі. Тому пробують вони створити з закарпатської України базу для свого націоналізму. Тому вони дивляться завидним оком на український рух на закарпатській Україні та пробують виперти звідти українську мову, а замісць неї насадити мову московську. Рівнобіжно з тим московський націоналізм пробує ширити ненависть до всього українського.

Через цей українсько-московський конфлікт у шкільній справі у закарпатській Україні панує повний розгардіяш. Коли попаде вчитель з українськими симпатіями, він насаджує українську мову; як попаде вчитель з московськими симпатіями, він насаджує мову московську.

Чеські централісти думають, що цей конфлікт корисний для їхньої політики: мовляв, як довго буде панувати цей конфлікт і звязане з ним безладдя, так довго чехам не треба буде виповняти даної закарпатській Україні обіцянки краєвої автономії. Чеські централісти про цю обіцянку мовчать, закриваючи в цей спосіб свою нехіть признати закарпатським українцям самоуправу. Мовчать вони ще й через те, що знають, що автономія для українців тісно звязана з автономією для словаків. Адже неможливо буде не признати автономії словакам, як буде признана автономія українцям. Чеські централісти можуть казати, що українці собі на автономію заслужили, бо вони добровільно до Чехії приступили і не хочуть від неї відриватись, а словаки нібито на автономію не заслугують, бо, мовляв, вони хочуть відірватися від Чехії. Але чи такі балачки відведуть словаків від сепаратистичних думок?

Додамо, що десять літ тому це все могли чехи називати пустими питаннями. Адже Чехія вважалася такою силою... Але чи може собі Чехія позволити ігнорувати глибокі бажання українців і словаків в теперішніх критичних часах?

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ І РОСІЯ -- ТА МИ

В останніх тижнях на европейському політичному обрії сталися дві замітні події.

Перша, це участь англійської військової місії в советських маневрах, що на днях відбулися біля польської границі. У тих маневрах з чужинецьких військових місій брали участь попри англійську тільки французька й чехословацька місія, себто місії тих держав, які є заприязнені мілітарним договором із Советами. В часі цих маневрів большевицькі маршали показували своїм гостям мілітарні укріплення, які Совети впродовж довгих років нишком будували та про які вони дотепер не згадували нікому. Показували теж силу своєї армії, як і технічні уліпшення, які вони в часі першої і другої пятилітки осягнули. Чи ці укріплення й ті уліпшення зробили велике враження на їх французьких, англійських і чехословацьких гостей, покищо важко сказати. Всетаки треба зазначити, що ці маневри, в яких узяли участь теж англійці, є справою більшої ваги.

Другою замітною подією є подорож до Німеччини Ллойда Джорджа, бувшого англійського премієра з часів світової війни.

Здавалосяб, що ця друга подія, а саме, поїздка Ллойда Джорджа до Німеччини, зрівноважить цю першу подію. Одначе, беручи під увагу факт, що Ллойд Джордж не є нині при владі, й що все, що він нині говорить у Німеччині, не зобовязує англійського уряду, можна сказати, що його поїздка є фактично маскуванням цеї першої події, і що ця перша подія, себто участь англійців у советських маневрах, є значно важніша від другої.

Передчасно булоб говорити, що офіційна участь англійської військової місії в советських маневрах означає вже мілітарний союз Англії з Росією. Одначе, коли приглянутись добре до нинішньої політичної структури Европи, можна побачити, що хоч по війні на політичній мапі Европи є значні зміни, то політична ситуація лишилася та сама, що в 1914 році.

Тоді Англія також ненавиділа Росію за її деспотичний режім, а ще більше за її втручування в азійські справи, за її вічне псуття англійським інтересам у Китаю, а понад усе за її вічне загрожування британській Індії. Нераз Англія зо щирого серця бажала смерти московському медведеві. Проте в обличчі значно більшої політичної небезпеки, що назрівала з боку бісмарківської Німеччини, Англія таки здушила свою ненависть до Росії і в 1914 році з доброю міною на лиці, як щиро-сердечні приятелі, боролася разом з Росією проти Німеччини.

Нині ситуація та сама. Англія також ненавидить Росію за її деспотичний большевицький режім, а ще більше за те, що вона шкодить англійським інтересам в Азії. Та в обличчі більшої небезпеки, що повстає знов зі зростом німецької сили, Англія чимраз частіше рибить прихильні рухи в бік Советів.

Версайський договір ослабив Німеччину не навіки. По десятьох роках німецький колвос почав пробуджуватись і нині він уже стоїть на тому самому, коли не на вищому, ступні своєї політичної сили, на якому був перед війною. Це звучить мов парадокс, але у цьому зрості помагало йому його повоєнне політичне положення. Бо коли з одного боку версайський договір придавив тяжко Німеччину, то з другого боку той самий версайський договір дозволяв німцям ці всі соціяльно-економічні хвороби і недомагання, що по війні появилися в кожній державі, спихати виключно на зверхні, чужі сили, в першій мірі на версайський договір. А це скріплювало і консолідувало німецький нарід зі середини й ступнево творило в ньому національно-динамічну силу.

Нині німецька загроза наново зависла над Европою. Нині знов уся майже Европа мусить спрягатися, щоб удержати противагу німецькому кольосові, якого очі, в пошукуванню нових територій для своєї експанзії, знов звернені на Схід. Але цей раз не через Австрію, Болгарію, Туреччину, Афганістан і т. д., тільки через Угорщину, евентуально через Польщу й Румунію, а далі через Україну, в Сибір і на полудневий схід в Ірак, Афганістан, евентуально в Індію.

Англії ніколи не йшло про те, щоб обороняти цілість Росії. Навпаки, вона завжди старалася, беручи під увагу свої азійські інтереси, Росію ослабити. Одначе Англія знає добре, що Німеччина, яка зросла коштом Росії, зросте ще більше на силі й тоді сягне рукою і по англійські території, чи краще по ті, які Англія вважає своїми. Підбивши під свої впливи Азію, Німеччина набере рівночасно такої сили, що зачне натискати болючо й на Захід та галузями своїх політичних впливів зачне заслоняти сонце іншим европейським народам, включаючи матерний край британської імперії, Англію, якої життя вцілости опирається на торговлі і звязках із заморськими краями.

Це є причиною, що зі зростом німецької сили англійська політика все клониться щораз більше в бік Росії. Послідовно з кожним підтягненням німецької сили Англія прямує, тихцем або отверто, теж до підтягнення сили Советів. Коли Гітлер підніс число німецької армії зо сто тисяч на триста, це була не тільки Франція, але й Англія, що втягали Росію в Лігу Націй. Коли ж Гітлер недавно підніс німецьку армію до числа одного міліона, ми бачимо, що не тільки французька і чехословацька військова місія приглядалася інтимним маневрам советській армії, але також англійська.

Тяжко твердити лиш на основі цього одного факту, що між Советами й Англією вже заіснувало якесь мілітарне порозуміння. Зате можна твердити, що в разі війни Німеччини з Росією Англія таки стане знову по стороні Росії. Повториться 1914 рік.

З повторенням 1914 р. перед українцями розкриються знов ті нагоди, що ми їх мали в часі наших останніх визвольних змагань. Про наші помилки з тих часів писалося вже й буде писатись ще чимало. Наші політики думали тоді, що щоб виграти війну, треба конче зачинати з тими самими державами і з тими самими кінчити. В цьому містилася помилка. Бо хоч дійсно треба було в 1914 р. зачинати з центральними державами, одначе треба було йти з ними лиш до моменту, коли вибухла в Росії революція. Після цього треба було шукати опори у другому таборі.

Цеї помилки ми не сміємо знов повторити. І коли гітлерівська сила, що натискає на Росію, є для нас дуже бажаним явищем, то з другого боку треба нам добре здавати собі з цього справу, чи евентуально нам булоб вказане звязуватися з цією силою.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(За серпень 1936).

I. Прихід:

З перенесення	$ 30.13	
Прихід у серпні	1,179.25	
Разом	$1,209.38	

II. Розхід:

а) Висилка до краю:		
1) Визвольна боротьба	$500.00	
2) Музей Визвольної Боротьби в Празі	300.00	
3) Політичні вязні	125.00	
4) Рідна Школа	75.00	
5) Народним установам в селі Бортятин	61.00	
6) Письменники	50.00	
7) Сироти	10.00	
8) Тов. „Просвіта" у Львові	10.00	
9) „Жіноча Доля"	10.00	
10) Кошти висилки і листів	11.41	$1,152.41
б) Кошти вдержання канцелярії		25.00
Разом		$1,177.41

III. Зіставлення:

Загальний прихід	$1,209.38
Розхід	1,177.41
Остається в касі Обєднання з кінцем серпня 1936 р.	$31.97

Обєднання Укр. Організацій в Америці.

В ОБЛИЧЧІ НЕБЕЗПЕКИ

Назрівають поважні події на міжнародньому полі. Окупанти українських земель придушують усіми засобами всякий вияв активности українського народу. А московський комінтерн намагається розложити українське село й на Західній Україні та спаралізувати відродження одного українського фронту.

Таке діється за океаном. Тому не диво, що піднімаються щораз нові голоси за те, що ті події вимагають від сучасного українського покоління найбільшої напруги, снаги й сили для боротьби за здійснення нашої ідеї й мети. В тих голосах вимагається теж від нашої суспільности відважної постави супроти цього всього, що розбиває наші сили. Взивається наш загал мати відвагу заглянути правді в очі і виявляти публично всі наші недомагання та шукати на них ліку. Це повинні робити, як пише „Голос Нації", всі, для кого слово „Україна не просвіткова фраза, для кого слово нація має глибокий і реальний зміст".

Дещо з таких недомагань підносить у згаданім часописі Б. Кравців. А хоч він має на увазі старий край, то не зашкодить познайомитися з тими заввагами й американським українцям, бо й тут маємо свої „републики", своїх „отаманів" і свої „штаби", яких ніяк не можна наклонити до одного фронту, до створення з тих „загумінків" одної, великої, зорганізованої й здисциплінованої української громади в Америці. Б. Кравців пише між іншим таке:

„Коли зясувати стан нашої національної організованости, то перше, що кидається в вічі, — це розпорошення, розбиття й розтіч наших національних сил. Не згадуючи партій, всяких „обєднань", „фронтів" і „фракцій", що ними кишить у нашому політичному життю, треба ствердити: кожна наша установа, господарська чи культурно-освітня організація, таке чи інше товариство — це своєрідна „пашковецька република" з власним отаманом, штабом, ну й... ідеольогією. Малі окремі світи, що намагаються існувати самі про себе і ніколи на ділі (на словах так!) не памятають, що вони тільки частина чогось ширшого й загального. У виводі маємо кільканадцять таких чи інших „фронтів", ідеольогій — „просвітну", „кооперативну", „рідношкільну", „пластову", „маслосоюзну" і стількиж до вподоби „світоглядів". Якогось одного світогляду — галицький „хитрий Панько" визнати не хоче. Для нього так, як воно тепер, вигідніше й безпечніше.

„Це ще не булоб найбільшим лихом, якби не те, що такий стан не дозволяє просто витворитися якомусь одному всенаціональному світоглядові, одній ясній і виразній загальнонаціональній ідеольогії, що обєднувалаб усіх українців без огляду на станові, організаційні, а навіть партійні ріжниці. Світоглядові, що наказував би в моменті загрози чи небезпеки на такому чи іншому національному фронті забувати про все, що ділить і розєднує, і ставати разом і одностайно для спротиву й виступу.

„Що більше! Провідні люди отих наших окремішних політичних господарських чи культурно-освітніх „світів" чи так „пашковецьких републик", захоплені й засліплені по маняцьки своє вузько-гуртковою ідеольогією, починають боротися й поборювати в рамках своїх „установ" чи „організацій" тих, що думають інакше, що вважають, що дана установа чи організація це тільки відтинок одного загального фронту, що **ідеольогія може бути тільки одна — українська**, що світогляд, який обєднує й веде націю до перемоги — це тільки український націоналізм".

Вислід конкурсу краси.

— Ми уладжували нині в нашому клюбі ситківковому конкурс краси — оповідає 18-літня Ірка.

— І який вислід?

— Нерішений. Кожна з нас дістала лиш один голос.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

(4)

І приємно йому бачити батька і його радість. Здається, Матвій святкує якийсь особливий день. На рожеватому тлі вечірнього неба чітко зарисовуються темні верзерунки кроков його будучої гордости — клуні.

О півночі люди розійшлись і рознесли по хуторах свої виспіви. Ще довго собаки гавкали, ще довго то там, то інде знімався і падав невтомний уривок пісні, ніби борюкаючись з упертою тишею, освіченою тяжкими, мов мідь, відливами місяця.

Завтра буде знов день. Встане сонце і встануть люди. І Володько також встане після настирливого матернього: — А вставай... Вставай!... Чуєш, ти?

— Ах... Я ще трошки посплю... Ви вже подоїли корови? „І як їм хочеться так рано вставати" — подумає він.

— Ну, ну... Ти но вставай. Он уже всі пігнали... Сонце вже он куди вигналось...

Він підніме і розтрощить тяжкий камяний сон і вмиє холодною росою, зібраною з листя маку: руки, очі, побіжить по молодій конюшині, щоб освіжити набряклі за ніч ноги.

А покищо він спить так міцно і так невимовно солодко. Матвій спить також. Спить на дворі під недавно зложеною повіткою. Настелив на трісках соломи і леґовисько готове. Спить, як і завжди, горілиць. Сіре пасмо місяця прорвалось крізь дірку повітки і всілось плямою, мов розбещений кіт, на твердій його бороді.

—о—

Довжелезна, широка тінь жолобецького дубового лісу швидко коротшала. Над лісом спнялося безліч невидимих жерців, які врочисто зносили на небесне склепіння велитенське огненне світло.

Земля тріпалась, мов піймана пташина, розгортала окраси, бреніла барвами. Нивки поля, мов багатокольоровий прапор, маєстатично маяли своїми просторими полотнищами.

Володько бадьоро ступає босими ногами по сухій, холоднуватій дорожині і веде на ланцюгу четверо гуючих худоби. За ним Катерина ще четверо тягне.

Ріде близько коло корови Лисої. Праву руку положив їй на хребет. Це велика червоної масти з лисиною на голові, спокійна з добрими дурноватими очима тварина. Належить вона Катерині, бо дістала від діда Юхима, коли відходила від нього.

З Лисою звязана Манька. Вона дуже подібна на ту, яку колись продав Матвій на купівлю землі. Така сама на масть, та сама порода, навіть куцохвоста. Ці дві корові — гордість Матвієвого господарства. Решта — дрібніші, хіба що Рогата.

Корови повільно і байдуже ступають. Їх широкі ратиці потріскують від великого тягару.

День буде жагучий, як і всі попередні. Гарячі проміні стрижуть прудко по рештках роси, яка цієї ночі надто мрякою випала. Лиш червінь сонця і загар місця, на котрому воно припняте, підкреслено голосять непевність дня, якусь зміну, якусь ворохобню...

— Ах, колиб дощ... Так його, людоньки, треба... Так, чуєте, тошніла Настя.

— Дощу треба! — казав Матвій, при зустрічі з сусідом. — Земля, як гніт, тверда.

— Ну-да, ну-да! Дощику брак, — відповідає сусід. — День по дню пражить, як у пеклі.

Володько це чує зо всіх боків упродовж тижня. Пашня завчасно поспіє, не наллється й засохне зерно. А цеж відмо...

І коли пасе товар він, час від часу позирає на небо, на хмарки, що викочуються зза лісу. Дійшовши до пів неба, вони розпливаються. Хлопець схвильований. Він має досить цікавих особистих справ, які безперечно його захоплюють, але „брак дощу" турбує його навіть тоді, коли про це не думає. Ціла його істота відчуває „брак дощу", бо це відчуває земля, жито, пшениця, корови і все живе. А хібаж він не одно, не цілість з тим усім, що його оточує?

На згарищі своєї буди, свого, як він назвав, куріня, стояв довго і з болем у серці міркував над тим, як помститися над нахабними напасниками. — Чекайте! Прийде лиш осінь... Тоді побачимо...

Пригнав „з роси" раннім, бо сонце смажило, як у кітлі. Задумав обсадити садок дубочками, але для того треба їх виплекати. В одному куті саду завів шкілку і зносив туди з лісу молоденькі дубочки. Обережно з землею викопував малюсінькі деревця, приносив у шапці додому, садив рядочками і поливав. Та не дивлячись на удатність, з якою він пильнував своєї шкілки, дубочки в більшості одразу вянули, жовкли і корчились листочки, а опісля майже всихали.

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

„СВЄТ" ПРО УКРАЇНСЬКУ НАЦІЮ.

Попала кацапському „Светові" „Свобода" з дописом Йосифа Голубця з Аляски про те, що назва України ще мало звісна серед людей англьо-саксонського світу й „Свет" з того приводу попадає в телячий запал. І додає до цього свої уваги, що, мовляв, не дивниця, що Україна й українці незвісні широкому світові, бо, мовляв, український рух („Свет" називає його українським сепаратизмом) створив австрійський уряд. На доказ цього він наводить не признання імени України й українців польським урядом та чеським урядом.

Усякій думаючій людині не признання України й українців польським та чеським урядом це політика, очевидно, диктована політичними інтересами, а не безсторонній доказ, що України й українців нема.

ЩЕ ОДНА НАУКА.

Здається, що й самий „Свет" почував, що його доказ з науковим становищем польського й чеського уряду проти українців щось не все в порядку, бо на піддержку полякам і чехам притягнув ще науку:

„Звісні славісти не признають окремої української національности та вважають всі руські племена одним народом".

Що деякі славісти таке кажуть, правда, та чи вони звісні, це вже інше питання. Це справа опінії. Залежить, хто що вважає звісним.

Наприклад, чи можна назвати звісними вченими членів Імператорської Академії Наук, які, видаючи в березні 1905-го року осуд обмежень українського друкованого слова, говорили про москалів і українців як дві „руські" народности, а не одну?

ЗВІДКИ ВЗЯВСЬ УКРАЇНСЬКИЙ РУХ?

Каже „Свет":

„Навіть недавний лідер українських сепаратистів у Галичині й довголітній керівник одинокої щоденної їх ґазети „Діло" явно заявив, що ввесь сепаратизм це діло німців, поляків і австрійського уряду".

Може справді таке хтось сказав, може навіть справді таке сказав бувший редактор „Діла", та чи це доказ, що так воно справді є?

Виходить таке: як бувший редактор „Діла" скаже таке, яке потрібне „Светові", то це правда; а як цей самий редактор скаже щось противне, то вже неправда.

ҐАЗЕТНІ ПИСАННЯ ЯК ДОКАЗ.

„Свет" каже, що український рух почався під Австрією, а відомий лондонський „Таймс", наприклад, писав з приводу польської „пацифікації" Галичини, що український рух почався в Росії з університету в Харкові коло половини минулого століття.

Чи можна вважати це за доказ, що скаже лондонський „Таймс"? Чи як лондонський „Таймс" не добачив появи „Енеїди" Котляревського ще перед початком 19-го століття, то це теж буде доказом, що в українськім руху факту появи „Енеїди" нема?

НЕВІСТКА, ЩО ВСЬОМУ ВИНУВАТА.

Коли „Свет" пише, що український рух ріс під покровительством Австрії й поляків, лондонський „Таймс" у згаданій вище статті писав, що українським рухом опікувалися ще до війни Німеччина, а спеціяльно мілітарні круги.

„Свет" міг би тепер подати на свідка лондонський „Таймс". Та чи це буде доказ.

ЩО Є ФАКТОМ?

Коли лондонський „Таймс" писав проти боротьби українців проти Польщі взагалі, а проти Української Військової Орґанізації спеціяльно, то з того ще не виходить, що факти були такі, як їх подав „Таймс".

Так може судити тільки людина, що судить про світ поверховно. Прочитавши виступ „Таймсу" проти української боротьби проти поляків, думаючий читач відразу догадається, що „Таймс" сказав правдиво тільки один факт: факт, що між українцями й поляками йде боротьба. В цій боротьбі симпатії „Таймсу" стояли по стороні поляків, а проти українців, і тому „Таймс" уважав за потрібне сказати преріжні непохлібні річи про українців, а ріжні гарні річи про поляків.

ҐАЗЕТА И ПОЛІТИКА.

Приглядаючися передовицям „Таймсу" з часів пацифікації, побачимо, що „Таймс" стояв на становищі, що інтереси британської імперії вимагають удержання версайського договору.

„Таймс" бачив, що Польща цей договір піддержує, а українці всіми способами бються за його повалення. Звідти походить його становище за Польщу, а проти українців.

Через те й „Таймс" уважав за відповідне сказати за українців якнайбільше непохлібних річей, а за поляків якнайбільше похлібних. У той час в Англії було сильне упередження до німецьких військових кругів передвоєнних часів, отже що було лекше полякам, як сказати, що українцями опікувалися німецькі мілітаристи, і що було лекше „Таймсові", як повторити цей закид?

Та чи розумно читачеві повторяти наслiпо такі закиди?

ПРЕСА И ВІЙНА.

Хто наслiпо повторяє за ґазетою якісь твердження, той показує, що життєвий досвід його нічого не навчає.

Наприклад, кождому з нас стоять добре в памяті ті гострі виступи проти німців, яких була повна американська преса перед вступленням Злучених Держав до війни проти німців. Чи розумно було би комусь повторяти ці всі виступи?

Адже нині уже стверджено понад усякий сумнів як незаперечний факт, що більшість цих писань це звичайна собі ґазетна пропаганда, що мала на ціли завести американців до війни проти Німеччини.

ҐАЗЕТА И ПРОПАҐАНДА.

Каже проф. Рос у своїх „Основах Соціольоґії":

„Ґазета має велику й зростаючу силу над умом публики, бо вона утверджує, під яким кутом читач має розглядати біжучі події. Підчеркуючи одні факти, більше від інших, ставлячи натиск день за днем на деякі факти та відсуваючи на дальший плян інші факти, висуваючи наперед факти, на які ґазета хоче читачеві звернути увагу, а відсуваючи на дальший плян інші новинки, власник ґазети фабрикує враження, які творять публичну опінію".

Чи це годиться з нашими спостереженнями життя, чи їм противиться?

— Вже не купаєшся в холодній воді?

— Це мені забирало дуже багато часу.

— Чейже ти не сидів у воді так довго?

— Ні, одначе я потребував багато часу стратити, заки рішився ввійти в воду.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Відчит проф. Ґрановського.

В пятницю, 11 вересня ц. р., відбувся в Українськім Народнім Домі, при 6-тій вул. в Ню Йорку, відчит професора університету в Мінесоті, як теж голови Орґанізації Державного Відродження України, А. А. Ґрановського, на тему „Наші найближчі завдання й можливости нашої молоді". На відчит прибуло біля 300 осіб.

На початку бесідник передав для приявних привіт від тих українських громад в Америці й Канаді, які він в останніх місяцях відвідував. „Ви не самі — говорив бесідник. — Тим самим бажанням, що й ви, горять теж усі, розсіяні по цілому світі, як теж на рідних землях, українські серця". Далі говорив бесідник про наші національні підйоми й упадки, порівнюючи їх до природньої ритміки, до ударів хвиль моря, які ритмічно, по вісьмох слабих та пестливих хвилях, девятою вдаряють тяжко об беріг моря. Таксамо наше суспільне життя, яке мимо переживає тепер часи пригноблення і слабости, воно, за законом ритмічности, мусить ударити колись і могутньою хвилею, якою розвалить вороги та прочистить поле для нашого національного розвитку. Ця хвиля, говорив бесідник, вже недалеко.

Далі говорив бесідник про вагу внутрішньої дисципліни. Дисципліна — це основа всякого корисного життя, це основа всякої збірної сили. Без дисципліни неможлива ніяка будова орґанізації, ні держави. Тому українська суспільність, заки візьметься до затягування фундаментів під зовнішній вияв нашої держави, мусить ці фундаменти своєї держави наперед покласти у власному серцю. Вона мусить здисциплінуватися, мусить знищити в собі отаманію й анархію.

Наші завдання в Америці, говорив бесідник, повинні прямувати до цього, щоб створити тут на американській землі запілля для нашого націоналістично-боевого руху, який працює, розвивається та кріпшає на рідних землях. Цей рух є понадпартійний. Він виховує нові покоління, насаджуючи на старе дерево нові зразки, нові щепи, які дадуть українському народові корисний овоч. Про церкву говорив бесідник, що вона повинна стати, поприч високо релігійну, ще й національною, себто вона повинна бути теж при народній роботі та заохочувати наш нарід до витревалости у визвольній боротьбі.

Говорив теж бесідник до жінок, яким радив брати якнайактивнішу участь у громадському життю. Українська жінка дотепер виконувала супроти своєї нації дуже важні завдання. Бо це українська жінка своєю терпеливою роботою, своєю муравлиною працею, своїми недоспаними ночами, творила та зберігала українське мистецтво, вишиваючи чи то сорочки, чи інші ручні роботи, або малюючи писанки, чи складаючи пісні. Якби не витревала праця нашої жінки, ці незмірні цінности нашого народнього мистецтва булиб давно пропали.

Тутешній українській молоді бесідник радив не забувати свого народу, а студіювати його культуру, мову, звичаї та брати чинну участь у визвольних змаганнях старого краю. Бо ці змагання ведуться за справедливі річи, за такі річи, за які станув би до боротьби кожний чесний американець. Передівсім бесідник підкреслював, що молодь мусить пильно працювати над собою. Молодь мусить викорінювати з себе лінивство. Бо без огляду, як здібний є чоловік, коли нема в нього витревалости, то він нікуди не зайде. Молодь наша повинна мати здорову амбіцію вибиватися високо й на вершинах американського суспільного життя вона не повинна теж забувати про той нарід, з якого походить.

ГЮСТОН, ТЕКСАС.

Як живуть українці в Тексасі.

Таксас це великий та просторий край. Найбільше число українців живе в Бремонді. Є їх біля сто пятьдесять родин. Є їх може й більше, одначе вони вже такі, що перестали себе звати українцями. На згадане число не знайшов я в Бремонді ні одної хати, щоб мала якийсь український часопис. Кілька з цих родин мали „Місіонар" з Філядельфії і календар Сиротинця. Решта читають польські часописи, які вони передплачують за порадою свого душпастиря, римо-католицького священика, що є поляком.

За події в рідному краю вони мало що знають, тому що багато з них вже перестали навіть листуватися з ріднею в старому краю. Багато з них, що правда, не перечать, що вони українці, одначе їх діти вже не знають рідної мови, тільки говорять по польськи. Навіть моляться по польськи. Молодіж дуже мало знає про Україну, а старі також не дуже то радо говорять про рідні справи та про українське орґанізоване життя.

Більшість з них виїхали до Америки в 1907—1909 році з повітів: чортківського, тернопільського, бучацького, заліщицького, а також кілька родин походить із повіту Лісько. Всі вони повинуються науці свого духовного настоятеля й виконують слухняно те, що він прикаже. Майже самі українці збудували гарний костел і школу, а тепер розпочали будову ще одної школи, на яку кожний українець зобовязався дати 50 до 150 дол. Коли я запитався, чому вони не стараються збудувати свою церкву, то відповіли, що „один Бог і одна віра". Їх це зовсім не разить, що повинуються польському духовному настоятелеві, який заставляє їх будувати польські школи для добра польської культури.

Свого часу один з наших священиків писав до одного тутешнього громадянина, що готов присвятитися для орґанізації греко-католицької церкви в Бремонді. Коли довідався про це священик-поляк, почав голосити з амвони, що за ту мізерну платню, яку дають українці, вони не можуть мати кращої церковної обслуги, як ту, що мають. Бо українці платять від особи по $12 на рік. Та це смішне, бо крім річної оплати українці складають у ріжній формі для польського священика поверх дві тисячі долярів річно.

Другою місцевістю, де живе більше число українців, є Форт Ворт. Є їх там біля 60 родин. Між ними також нема ні одного українського часопису, й вони мало думають про українські справи. Серед них усіх є лиш одна родина, що посилає дари на ріжні народні цілі в рідний край. Решта або досліджують святе письмо, або просто запиваються.

Третьою місцевістю є Гюстон, у якому живе біля двацять родин. Серед них є вже свідоміші і кілька з них передплачують „Свободу". Є ще трохи серед них внутрішнього роздору, одначе можнаб тут заснувати відділ У. Н. Союзу. Серед гюстонських українців є кілька інтелігентних одиниць, що добре визнаються в народніх справах. Та потрібно конче заснувати тут якусь українську орґанізацію, на яку вони моглиб оперти свою народню роботу та від якої дісталиб належну моральну піддержку. Бо через відсутність українських орґанізацій, таких як У. Н. Союз, наших людей затягають до чужих орґанізацій. Є тут один православний священик, що навіть себе українцем називає, одначе він затягає наших людей до якогось московського „Общества".

В Тексасі українська нива є дуже мало орана й сіяна. Можнаб було тут розвинути широку діяльність, та брак до того відповідних сил.

А. М. Г.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Виступ українського клюбу танцюристів.

Дня 1-го вересня ц. р. відбувсь у Вашингтон Сквер Парку в Ню Йорку 2-гий річний виступ танцюристів чотирьох націй: німців, італійців, поляків і українців. Цим виступом заряджував „Фолк Фестівал Кавнсил".

Українські танцюристи, що брали участь у цьому виступі, належать до Українського Клюбу в Ню Йорку. Вони відтанцювали коломийку, чумака, гонивітер і запорозький герць. Публика була найбільше вдоволена з українських танків. Танцюристи, що виконали ці танки, були: Марія Вінтоняк, Олена Боднар, Юлія Варичук, Марія Скородинська, дві сестри Литвин, Евген Петрик, Семен Вінтоняк, Михайло Червак, Михайло Бриґідир, Степан Чернецький і 6-літній Зенько Кравчук.

Ті самі танцюристи, з вище згаданого Клюбу, брали також участь у подібному виступі в Піксгил, Н. Й., 5. вересня ц. р., в якому теж брали участь чотири національности. Українські танки були знов найкраще виведені, чого доказом є це, що заряд цього виступу просив українську ґрупу розпочинати програму, а також закінчити її українськими танками.

Марія Скородинська, учасниця.

— Витягли вам на залізниці годинник і гроші, а ви нічого не чули?

— Ні, пане полісмен, я маю страшний катар...

— Кімната мені подобається, прошу пані. А скільки вона буде коштувати з фортепяном?

— Гм, це буде залежати від того, як ви граєте...

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIAN GIRL IS VICTOR IN 4 EVENTS.

Astonishes Huge Throng at Northeast Field With Triumphs in Track Clashes and Basket-ball Throw in Meet With Swarthmore Rivals.

The collegiate track and field team of Swarthmore, and the Ukrainian Catholic Sokol Club of Palmerton, after nearly six hours of strenuos competition in the First Ukrainian-American Olympiad, trotted off Northeast High School field last evening with a team trophy each emblematic of capturing the first Ukrainian National Open Track and Field Championships.

The Greatest throng ever to witness a track and field event at 29th and Clearfield—nearly 5000 Labor Day spectators—gathered in the stands and around the cinderpath to see a petite 17-year-old girl, Ann Lebo, of the Ukrainian Cultural Centre of this city, dominate a track extravaganza that was colored with national junior champions in their respective fields.

Miss Lebo, winner of three track and field events, climaxed a day of individual achievement by throwing the basketball the surprising distance of 72 feet and 6 inches. Ann won four events and had there been any more, she might have exceeded this mark.

Despite Ann Lebo's athletic prowess in the sprint and jump tests, her team failed to capture the team trophy in the closed events sponsored by the Ukrainian Youth's League of North America and the United Ukrainian organizations of this city.

The Ukrainian Catholic Sokols of Palmerton, with a better balanced team topped all entries with a winning score of 36 points. The United Young Ukrainians of Detroit placed second with 30 counters, while the Ukrainian Softball League of Toronto, was third with an aggregate of 15 points.

The Canadian softball aggregation possesed but four members, but they stepped out of their regular field and proved their ability on the oval. The Toronto quartet promises even keener competition next year, if the Second Ukrainian Olympiad goes to their city in 1937.

To the victors from Palmerton went the "Narodna Wola" Trophy donated by the Ukrainian Workingmen's Association.

Paced by Larry Cohen of Temple University, present junior national indoor shot-put champion, and Fred Donon, one of the district's best high jumpers from West Chester Teachers' College, the Collegiate Track and Field aggregation tabbed 42 points.

The collegians annexed three events and tallied considerably in the lesser places to win the Ukrainian Youth's League of North America Trophy. Second to Collegiate T. and F. was the Fifth st. M. E. of Harrisburg with 23 points.

The Germantown Boys, Club became the first local team to step into the picture when C. K. Xander's team tabbed 20 counters for third place. Passion A. A. snared fourth position with 15. The Olympic Club of San Francisco with Johnny Wall, the 5000 metre junior national champion last year, as its only representative, was fourth with 10.

The third trophy in competition, the Nicetown Trophy to the girls' volley ball champions of the meet, was taken by the St. Josaphat's team of Frankford, which defeated S. Philadelphia for the victors' first leg of the cup which has been in competition for two seasons.

No field marks were set during the 27 events on the track, but inasmuch as this is the first year for the Olympiad, all winners and their standards are established as record-holders until next season.

(The Philadelphia Inquirer, Tuesday Morning, September 8, 1936).

— Мені сказали, що ви лише тому хочете оженитися зі мною, що я одідичила по тітці великий маєток.

— Це неправда! Щож це мене обходить, чи по тітці, чи по кімсь іншім?!

ПРИГОТУВАННЯ ДО ШКОЛИ.

(Подав д-р Джан Л. Райс, комісар здоровля міста Ню Йорку).

Цілком природньо, що кожна матір бажае вислати свою дитину до школи добре зодягнену. Одначе вигода, за місцъ моди, повинна бути на увазі кожної матери підчас вибору шкільної ноші як для дівчат так і для хлопців. Вільно допасована одіж найкраще відповідае для дітвори обидвох полів аж до холодних днів. Одіж овинна бути з легкої матерії. Навіть підчас не рівної температури нема ще повної потреби носити тяжке вбрання, якщо плащ чи жакет е теплі.

Зодягаючи шкільні діти, треба пристосовуватись до правил здорового розсудку. Легке спідне білля, блюзка та спідничка для дівчат, а для хлопців таксамо тонке спідне білля, як теж сорочка, штани та камізелька.

Одежу треба добирати відповідно до температури, одначе, щоб ніколи не була затяжка, бо це може здержувати функції шкірних отворів, цебто випарування, котре е конче потрібне для вдержування доброго здоровля.

Обува відограє важну ролю відносно здоровля, особливо у дорослаючих дітей. Неправильно допасована обува та панчохи не тільки являються причиною невигод, але теж у результаті можуть принести ушкодження чи викривлення стіп. Добирайте обуву для своїх дітей з великою увагою, щоби була не тільки достаточно довга але й широка, щоб стопа і пальці могли виконувати свої завдання. Вільна обува не буде тиснути ані мучити ніг. Майже кожна відповідна крамниця з обувою має дитячий відділ та знавця для допасовування обуви для дітвори. Навіть крамниці з дешевшого роду обувою мають на складі спеціяльну обуву для дітей та багато з них мають знавців у тім фаху.

Панчохи теж повинні бути добре допасовані. Вони не повинні бути ані задовгі ані закороткі, бо лихо допасовані панчохи можуть спричинити майже стільких клопотів, як зле допасована обува. Вистарчить тільки трохи уваги підчас купна панчіх.

ФЛІС.

Розмова жінок.

— Я бачила вчора вечором тебе в парку з твоїм нолоьіком. Ви так ніжненько розмовляли й обіймалися.

Жінка: (блідне): То не була я!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

З вінчання на Рідну Школу.

Вунсакетська українська громада діждалася, що з її осередка вийшов український лікар. Є ним д-р Омелян Каськів. В суботу, дня 29. серпня б. р., відбулося вінчання цього молодого українського професіоналіста з панною Анною Афінович, дочкою п. Евдокії Афінович. Церква була дуже гарно прибрана. Молоду пару стрінули в притворі три священики: о. Володимир Каськів (батько молодого), о. Л. Кушнір і о. Писар. Вся відправа відбулася в українській мові. Співав гарно вунсакетський хор. А о. Кушнір виголосив до молодят добре обдуману і глибоко патріотичну промову. Обід для рідні, весільної дружини, гостей і молодят відбувся в парохіяльнім домі, де переплітувано забаву жартами і поважними промовами. Промовляли: о. Каськів, о. Л. Кушнір, підписаний і д-р О. Каськів, що володіє дуже добре українською мовою. Гості не забули і за Рідний Край і зложили $25, які відослано до Обєднання з призначенням на Рідну Школу. Жертвували: о. В. Каськів і Анна Каськів (родичі молодого) $5, д-р Омелян Каськів і Анна Каськів (молоді) $3, Білінський $6, рідня Зборовських $3, Скробаня $2, І. Афінович $2, Евдокія Афінович $1, о. Л. Кушнір $1, Т. Каськів $1, Е. А. Каськів $1.

Білінський.

ЯК СЬОГОДНІ ПОДОРОЖУЮТЬ ЧЕРЕЗ САГАРУ.

Подорож через Сагару при помочі караван-верблюдів — це вже сьогодні пахне давниною. Ось недавно відчинено транссагарійську автобусову лінію, що сполучує Альжир з Нігерією — цебто простір, довжини 3 тисяч кільометрів.

Цікаво знати, як така подорож представляється з погляду технічного. Щоб переїхати цю просторінь, на те треба кілька днів часу. Автобуси помальовані на біло, в нутрі комфортно уладжені, з подвійними синіми вікнами, що охороняють перед дуже сильним блиском сонця. Їдуть вони кольонами, зложеними з кількох возів, а перший з них має за завдання при помочі тяжких залізних перстенів усувати каміння та вирівнювати дорогу.

Кожний з автобусів може помістити в собі лише 6 подорожних, а це тому, що решту місця забирають 340 літрів води, 200 літрів бензини, і поживи на 8 днів. Самаж дорога — це подвиг сучасної техніки. На кожному 150-кільометровому відтинку стоїть окрема стація бензинова, назверх подібна до морських діхтарень, збудована на подобу вежі. В долішній частині такої вежі, ніччю освітленої і засобленої в радіостацію, знаходяться збірники води, бензини, і ріжних, потрібних до самоходу смарів. На вершку такої вежі побудовано окремі рефлектори, що вночі освічують автобусам шлях. Здовж дороги побудовано гарні готелі-пансіони, що вможливлюють подорожнім відпочинок і звиджування гарних місцевостей.

ДОБРИЙ ШПИТАЛЬ.

В однім шпиталі в Москві затруїлись 85 недужих і два санітарі, що зїли при обіді кисіль.

На советсько-японському кордоні.

Японець: Дивні ті большевики! Аванґарда сидить у Москві, а запілля по цілім світі!...

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ. (4)

Тарзан впялив свій холодний зір в переляканого ватажка чорних і далі настоював: „Кажи, що ти думаєщ? В який спосіб згинув отсей чоловік, що походить з твойого племени?" Ґованда вагався хвилю, а потім здвигнув раменами і відповів: „Цеж є ясне, його мусів убити якийсь хижий звір, що їх є повно у нетрах"

Коли ватажок це сказав, решта чорношкірих, що німо слідкували за розмовою, скоро одобрюючо закивали головами: „Авжеж, пане, це правда", вони хором заговорили. „Знаки пазурів зовсім виразні. О, страшні є пазурі льва, страшні пазурі тигра, страшні пазурі пантери. Це від пазурів одного з тих звірів він мусів згинути",

Тарзан поглянув на них усіх гнівно й заговорив: „А то відколи розумний Ґованда і його найближчі дорадники стали дурнями? Всі ви знаєте дуже добре, що великі звірі вбивають лиш на те, щоб мати що їсти. Коли вони вбють щось, то й зїдять. А тіло цього чоловіка ціле. На ньому не видно знаків ні зубів ні клів",

Чорні збентежилися цією заміткою. Вони поглянули на себе мов зловлені на гарячому вчинку діти, одначе ні один з них не мав відваги говорити. „Ти знаєш секрет", знов заговорив твердо Тарзан, звертаючися до Ґованди. „Скажи мені його". „Я не можу", відповів Ґованда, „бо ти зараз захочеш поборотися з цією хижацькою смертю, а вона тебе вбе".